

Sanacija najstarijeg riječkog spomenika

Rimski luk do daljnjega ostaje pod skelama

RIMSKI LUK Završena prva faza sanacije najstarijeg riječkog

Stara vrata do daljnjega ostaju pod skelama

S obzirom na situaciju s koronavirusom, odnosno zbog potresa u Zagrebu, mnogo toga se promijenilo, pa tako i prioritete. Prema nepotvrđenim informacijama, svoj doprinos u drugoj fazi trebao je dati Grad Rijeka, a poznat je manjak prihoda u gradskom proračunu

Ljiljana HLAČA
 Snimio Vedran KARUZA

RIJEKA » Prva faza sanacije Rimskog luka, odnosno Starih vrata, najstarijeg riječkog spomenika što je započela sredinom listopada, je gotova. No, kada će uslijediti druga faza, to za sada nitko ne zna. Daljnja provedba projekta ovisit će o sredstvima Ministarstva kulture. S obzirom na situaciju s koronavirusom, odnosno zbog potresa u Zagrebu, mnogo toga se promijenilo, pa tako i prioritete. Prema nepotvrđenim informacijama, svoj doprinos u drugoj fazi trebao je dati Grad Rijeka, a poznato je kako je i gradska blagajna prazna.

Uglavnom, ovo definitivno neće biti godina za kulturu, a kamoli za programe obnove kulturne baštine. Moguće je da će Rimski luk ostati u skeli još neko vrijeme, ovu sigurno, a možda i sljedeću godinu. To neće biti prvi spomenik u Rijeci umotan u »nešto«, treba se samo prisjetiti

Rimski luk - Stara vrata prije početka sanacije

srednjovjekovnog bedema kraj OŠ »Nikola Tesla«.

Pojačano korištenje

Prvu fazu odradio je Hrvatski restauratorski zavod. Ona je uključivala čišćenje struktura luka vodom pod

kontroliranim tlakom, mehaničko čišćenje, čišćenje kemijskim sredstvima te lasersko čišćenje kamena od naslaga crnih skrama. Paralelno se radilo i na dokumentaciji s detaljnim dokumentiranjem oštećenja

u višim dijelovima konstrukcije. Rad na statici trebalo bi činiti drugu fazu sanacije ovog spomenika.

U službenom dopisu Ministarstva kulture stoji da je »Tarsatički principij, radovi čišćenja i konsolidiranja

Spomenika, nastavak zasad neizvjestan

Stara vrata
 - sanacija
 započeta u
 listopadu je
 završena

Tendencija raspadanja

Luk je visok 5,8 i širok 3,65 metara i u dosta je lošem stanju. Pisali smo da, s obzirom na prirodnu strukturu kamena kojim je građen, spomenik ima tendenciju raspadanja, te su svi njegovi blokovi prošarani mikro i makropukotinama koje su u pojedinim zonama prouzročile ljuskanje i odvajanje, zbog čega je kamen izrazito nestabilan. Zbog svega toga značajno je narušena statika cjelokupne konstrukcije.

rimskog luka, 2019. godine financiran u iznosu 150.000 kuna u sklopu Programa Hrvatskog restauratorskog zavoda te je ove godine izostavljen zbog planiranog provođenja programa Europske prijestolnice u kulturi u gradu Rijeci 2020«.

- Predmetno provođenje programa sanacije bilo bi

„Visinu osiguranih sredstava i programe koji će se provoditi, shodno zatečenom, nismo u mogućnosti odrediti do daljnjeg

Ministarstvo kulture

vrlo zahtjevno, s obzirom da su Rimska vrata lokalitet na kojem se očekivalo pojačano korištenje od strane prolaznika, saznajemo.

Odgoda programa

Ali stoji i da je, temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske o mjerama za pomoć gospodarstvu uslijed epidemije koronavirusa Ministarstvo kulture, donijelo 24. ožujka Odluku o odgodi izvršenja ugovorenih programa javnih potreba u kulturi i uvjetima isplate sredstava za odobrene programe u posebnim okolnostima«, stoji u odgovoru.

Na upit što je s drugim projektima u našoj Županiji koji su slični ovome, a koji će zapravo biti na čekanju, odgovara se da »daljnje provođenje programa zaštite i očuvanja Primorsko-goranske županije nije započelo, uzimajući u obzir nastale posebne okolnosti, kako ne bi bila prouzročena šteta preuranjenim aktivnostima, koje se mogu provoditi tek nakon što su osigurana potrebna sredstva za pojedini program u području zaštite kulturnih dobara«.

- Visinu osiguranih sredstava i programe koji će se provoditi, shodno zatečenom, nismo u mogućnosti odrediti do daljnjeg, navodi se dalje.

Struka se usuglasila da se, kada je riječ o Starim vratima, tu zapravo radi o ulazu u kasnoantičko vojno zapovjedništvo, što je potvrđeno 1955. godine kada su otkriveni, te arheološki 1981. godine istraženi ostaci kasnoantičkih zidova na začelju crkve sv. Sebastijana koja se nalazi na Gomili.